

**Էյ-ԷԳ Աուդիտ
AN Audit**

«Թել-Սել» ՓԲԸ

2014թ.

**ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԵՎ ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

Երևան-2015

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն 3

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն 5

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն 6

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն 7

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն 8

2014թ. ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 9

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Թեյ-Սել» ՓԲԸ բաժնետերերին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Թեյ-Սել» ՓԲԸ-ի և իր դուստր ընկերությունների (այսուհետ՝ Խումբ) 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա՝ կից ներկայացվող համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են՝ առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը, դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը, ինչպես նաև ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ պատասխանատվությունը ներառում է այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի մշակում, ներդրում և կիրառում, որը ղեկավարությունն անհրաժեշտ կհամարի էական խեղաթյուրումներից (թե՛ սխալի, թե՛ խարդախության արդյունքում առաջացող) զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար, ինչպես նաև տեղին հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրություն և կիրառում, ողջամիտ հաշվապահական գնահատականների կատարում:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի հիման վրա արտահայտել կարծիք սույն աուդիտորական եզրակացությանը կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք աուդիտորի վարքագծի կանոններին և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք այնպես, որ ձեռք բերենք ողջամիտ հավաստիացում այն մասին, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական խեղաթյուրումներից:

Աուդիտը ներառում է այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Կիրառված ընթացակարգերի ընտրությունը կախված է աուդիտորի դատողությունից և ներառում է նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում այնպիսի էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը, որոնք կարող են պայմանավորված լինել թե խարդախությամբ, և թե սխալներով: Այդ ռիսկերի գնահատումներն իրականացնելիս աուդիտորը հաշվի է առնում ներքին վերահսկողության համակարգը՝ որքանով այն տեղին է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար, որպեսզի նախատեսի աուդիտորական այնպիսի ընթացակարգեր, որոնք տեղին են տվյալ հանգամանքներում, բայց ոչ թե Խմբի ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Աուդիտը նաև ներառում է կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելու և ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորության գնահատում, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատում:

Մենք գտնում ենք, որ մեր ձեռք բերած աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում «Թել-Սել» ՓԲԸ-ի և իր դուստր ընկերությունների առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. ֆինանսական վիճակը և նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա գործունեության արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան:

Այլ հարցեր

«Թել-Սել» ՓԲԸ-ի 2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն աուդիտի են ենթարկվել այլ աուդիտորական կազմակերպության կողմից, որը դրանց վերաբերյալ արտահայտել է դրական կարծիք 2014 թվականի հունիսի 11-ին:

Արթուր Հարությունյան

Տնօրեն

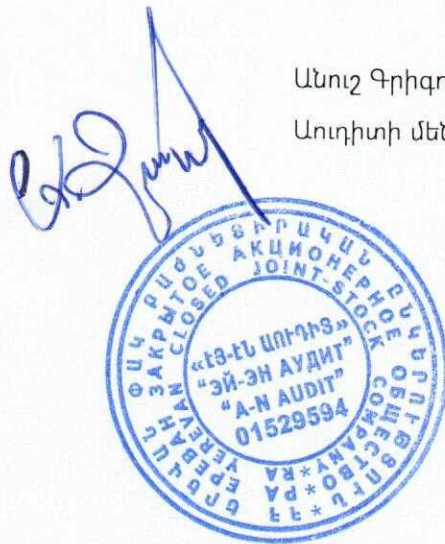
«Էյ-Էն Աուդիտ» ՓԲԸ

Երևան

30 հունիսի 2015 թ.

Անուշ Գրիգորյան

Աուդիտի մենեջեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծան.	31.12.2014թ.	31.12.2013թ.
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	6	282,732	272,399
Ոչ նյութական ակտիվներ	7	39,755	29,211
Գուդվիլ	8	1,157,700	1,157,700
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		2,485	3,767
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		6,900	6,900
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		1,489,572	1,469,977
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ		20,494	16,048
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	391,055	324,901
Շահութահարկի գծով կանխավճար		5,281	6,092
Ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ		8,450	3,945
Դրամական միջոցներ	10	962,114	982,677
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		51	61
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		1,387,445	1,333,724
Ընդամենը ակտիվներ		2,877,017	2,803,701
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կանոնադրական կապիտալ	11	30,000	30,000
Պահուստային կապիտալ	12	25,000	25,000
Կուտակված շահույթ		782,658	870,489
Ընդամենը մայր ընկերության բաժնետերերին վերագրելի սեփական կապիտալ		837,658	925,489
Զվերահսկվող բաժնեմաս		32,331	33,878
Ընդամենը սեփական կապիտալ		869,989	959,367
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	13	71,114	97,777
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		71,114	97,777
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	13	343,121	182,079
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		3,431	71,104
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14	1,576,937	1,474,539
Ընթացիկ պահուստներ		12,425	18,835
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		1,935,914	1,746,557
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		2,877,017	2,803,701

Գլխավոր տնօրեն

Արամ Ազատյան

30 հունիսի 2015 թ.

Գլխավոր հաշվապահ

Ելենա Մարյանյան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծան.	2014թ.	2013թ.
Հասույթ	15	2,025,938	1,639,031
Մատուցված ծառայությունների հնքնարժեք			
	Error!		
	Reference source not found.	(851,120)	(605,406)
Համախառն շահույթ		1,174,818	1,033,625
Իրացման ծախսեր	17	(69,101)	(69,108)
Վարչական ծախսեր	18	(210,853)	(166,569)
Այլ եկամուտներ	19	187,449	160,053
Այլ ծախսեր		(24,037)	(43,549)
Տոկոսային եկամուտներ		5,054	-
Ֆինանսական ծախսեր	13	(84,801)	(61,830)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ (կորուստ)		14,205	625
Շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկով հարկումը		992,734	853,247
Շահութահարկի գծով եկամուտ (ծախս)	20	(214,812)	(171,039)
Շահույթ (վնաս) և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք, որը վերագրելի է՝		777,922	682,208
Մայր կազմակերպության բաժնետերերին		779,469	684,777
Զվերահսկվող բաժնեմասին		(1,547)	(2,569)

Գլխավոր տնօրեն
Արամ Ազատյան

30 հունիսի 2015 թ.

Գլխավոր հաշվապահ
Ելենա Մարյանյան

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ	Կանոնա- դրական կապիտալ	Պահուս- տային կապիտալ	Չբաշխված շահույթ (չծածկված վնաս)	Մայր կամգալերայության բաժնետերերին վերագրելի սեփական կապիտալ	Չվերա- հսկվող բաժնեմաս	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2013թ.	30,000	4,500	406,212	440,712	36,447	477,159
Տարվա համապարփակ ֆինան- սական արդյունք	-	-	684,777	684,777	(2,569)	682,208
Հատկացում պահուստային կապիտալին	-	20,500	(20,500)	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	(200,000)	(200,000)	-	(200,000)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.	30,000	25,000	870,489	925,489	33,878	959,367

Հազար դրամ	Կանոնա- դրական կապիտալ	Պահուս- տային կապիտալ	Չբաշխված շահույթ (չծածկված վնաս)	Մայր կամգալերայության բաժնետերերին վերագրելի սեփական կապիտալ	Չվերա- հսկվող բաժնեմաս	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2014թ.	30,000	25,000	870,489	925,489	33,878	959,367
Տարվա համապարփակ ֆինան- սական արդյունք	-	-	779,469	779,469	(1,547)	777,922
Հատկացում պահուստային կապիտալին	-	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	(867,300)	(867,300)	-	(867,300)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	30,000	25,000	782,658	837,658	32,331	869,989

Գլխավոր տնօրեն
Արամ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ
Ելենա Մարյանյան

(Handwritten signature)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ

	2014թ.	2013թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Մուտքեր ծառայությունների մատուցումից	2,443,638	1,301,928
Զուտ մուտքեր վճարահաշվարկային գործունեությունից	408,833	982,718
Այ մուտքեր	15,746	227,503
Վճարումներ մատակարարներին և նրանց անունից	(1,194,958)	(715,378)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(233,372)	(187,188)
Վճարված շահութահարկ	(205,545)	(193,067)
Վճարված հարկեր և պարտադիր վճարներ՝ բացի շահութահարկից	(94,348)	(118,718)
Այլ ելքեր	(196,301)	(215,899)
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից զուտ հոսքեր	943,693	1,081,899
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերումից ելքեր	(158,239)	(206,354)
Տրամադրված փոխառություններից ելքեր	(6,500)	(7,195)
Տրամադրված փոխառությունների մարում	51,780	10,475
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից զուտ հոսքեր	(112,959)	(203,074)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Բանկային վարկերի և փոխառությունների ներգրավում	4,354,808	1,521,624
Բանկային վարկերի և փոխառությունների մարում	(4,283,666)	(1,984,758)
Վճարված տոկոսներ	(89,659)	(51,026)
Վճարված շահաբաժիններ	(874,300)	(192,748)
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից զուտ հոսքեր	(892,817)	(706,908)
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(62,083)	171,917
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ	41,520	117,975
Դրամական միջոցների մնացորդն առ 1 հունվարի	982,677	692,785
Դրամական միջոցների մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	962,114	982,677

Գլխավոր տնօրեն

Արամ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ելենա Մարյանյան

2014թ. ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Թել-Սել» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ Ընկերություն) գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից և ստացել իրավաբանական անձի պետական գրանցման վկայական 2007թ. մայիսի 29-ին: Ընկերությունը գործում է ՀՀ տարածքում ՀՀ Սահմանադրությանը, ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքին, «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքին, «Վճարահաշվարկային համակարգերի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան և վերահսկվում է ՀՀ Կենտրոնական Բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից: ՀՀ ԿԲ կողմից տրված լիցենզիաների հիման վրա զբաղվում է գործունեության հետևյալ տեսակներով.

- Վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի քլիրինգ,
- Վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ,
- Դրամական փոխանցումների իրականացում:

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փակուղի 8 հասցեում տեղակայված գլխամասային գրասենյակում: Ընկերությունը 31.12.2014թ. դրությամբ ունի 13 մասնաճյուղ:

Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է, որն ունի Ընկերության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունք: Ընկերության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք վերապահված են բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը, իրականացնում է Ընկերության գլխավոր տնօրենը:

Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկումն իրականացվում է Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրված վերստուգողի կողմից:

Խմբի աշխատակիցների ցուցակային թվաքանակը 31.12.2014թ. դրությամբ կազմել է 125 (31.12.2013թ.՝ 98) հոգի:

Ընկերությունը մայր կազմակերպություն չունի, բոլոր բաժնետերերը ֆիզիկական անձինք են.

Բաժնետերեր	Բաժնետոմսերի քանակ	Բաժնետոմսեր, %
Սարգսյան Արամ	85	42.50
Տրեյստեր Եվգենի	70	35.00
Ավետիսյան Տաթևիկ	45	22.50
Ընդամենը	200.00	100.00

31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ Խումբը բաղկացած է մայր ընկերությունից և 2 դուստր ընկերություններից (այսուհետ՝ Խումբ), որոնց վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև.

Դուստր ընկերության անվանումը	Գտնվելու վայրը	Գործունեության բնույթը	Վերահսկվող բաժնեմասը, %	
			2014թ.	2013թ.
«Թել-Սել Սերվիս» ՍՊԸ	ՀՀ	Տերմինալների վարձատվություն, գովազդային ծառայություններ	100%	100%
«Մեգա Պանտերա» ՍՊԸ	ՀՀ	Նոր շուկաների ուսումնասիրություն	50%	50%

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

«Մեգա Պանտերա» ՍՊԸ-ն 2014թ. ընթացքում փաստացի գործունեություն չի ծավալել, իսկ 2015թ. ապրիլ ամսից որոշում է կայացվել դադարեցնել վերջինիս գործունեությունը:

2. Պատրաստման հիմունքները

2.1. Հայտարարություն համապատասխանության մասին

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին («ՖՀՄՍ») համապատասխան:

2.2. Չափման հիմունքները

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են չափման հետևյալ հիմունքների օգտագործմամբ՝

- ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը՝ իրական արժեքի հիմունքով՝ հաշվի առնելով գործարքի հետ կապված ծախումները, իսկ հետագա չափումը՝ ամորտիզացված արժեքի հիմունքով,
- ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ սկզբնական արժեքի սկզբունքով:

Իրական արժեքը սահմանվում է որպես գին, որը կստացվի շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվի պարտավորությունների փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ:

ՖՀՄՍ 13-ը սահմանում է իրական արժեքների որոշման հիերարխիա, որն արտացոլում է իրական արժեքը ստանալու տարբեր եղանակների հարաբերական արժանահավատությունը:

(ա) Ակտիվ շուկա. գնանշվող գին (1-ին մակարդակ)

Դիտարկել ակտիվ շուկաներում նույն ֆինանսական գործիքների համար գնանշվող գները:

(բ) Գնահատման մեթոդիկա դիտելի ելակետային տվյալների օգտագործմամբ (2-րդ մակարդակ)

Դիտարկել ակտիվ շուկաներում նույն ֆինանսական գործիքների համար գնանշվող գները կամ ոչ ակտիվ շուկաներում նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գները, կամ օգտագործել գնահատման մեթոդիկաներ, որտեղ բոլոր էական ելակետային տվյալները դիտելի են:

(գ) Գնահատման մեթոդիկա էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործմամբ (3-րդ մակարդակ)

Օգտագործել գնահատման մեթոդիկաներ, որտեղ մեկ կամ ավելի էական ելակետային տվյալները դիտարկելի չեն:

2.3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

ՀՀ ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է, որը էսմբի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար դրամը:

2.4. Գնահատումների և դաբողությունների օգտագործումը

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար անհրաժեշտ է, որ ղեկավարությունը կատարի դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվող ակտիվների,

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

պարտավորությունների, եկամուտերի և ծախսերի գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են այդ գնահատումներից տարբեր լինել:

Գնահատումներն ու դրանց հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակական հիմունքով վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումների արդյունքները ճանաչվում են վերանայման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա ազդում են:

2.5. Ստորագրումը

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015 թ. հունիսի 30-ին Ընկերության գլխավոր տնօրեն Արամ Ազատյանի և գլխավոր հաշվապահ Ելենա Մարյանյանի կողմից:

2.6. Հաշվետվությունների համախմբման հիմունքները

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաղկացած են Ընկերության և իր դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններից:

Դուստր են համարվում այն կազմակերպությունները, որոնց նկատմամբ Ընկերությունն ունի վերահսկողություն: Ընկերությունը վերահսկողություն ունի ներդրման օբյեկտի նկատմամբ միայն այն դեպքում, եթե ներդրողն ունի ստորև նշվածներից բոլորը՝

- ա) իշխանություն ներդրման օբյեկտի նկատմամբ,
- բ) ներդրման օբյեկտում իր ներգրավվածության արդյունքում փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և
- գ) ներդրման օբյեկտի նկատմամբ իր իշխանությունն օգտագործելու կարողություն՝ ներդրողի հատույցների գումարն իր ազդեցությանը ենթարկելու նպատակով:

Դուստր ընկերությունն ամբողջովին համախմբվել է հսմբի կողմից վերահսկողություն ձեռք բերելու պահից սկսած և կշարունակվի համախմբվել մինչև այդ վերահսկողության կորուստը: Դուստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ընկերության հետ միևնույն ժամանակաշրջանի համար՝ օգտագործելով հետևողական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ: Ներխմբային բոլոր հաշիվները, գործարքները, ներխմբային գործունեության արդյունք հանդիսացող չիրացված օգուտներն ու վնասները և շահաբաժիններն ամբողջությամբ բացառվել են:

Դուստր ընկերության ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքները վերագրվում են վերահսկվող բաժնեմասին, նույնիսկ եթե դա հանգեցնում է չվերահսկվող բաժնեմասի բացասական մնացորդի:

2.7. Նախորդ ժամանակաշրջանների սխալների ուղղում, ներկայացման փոփոխություններ և վերադասակարգումներ

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս հսումբը հայտնաբերել է նախորդ տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում հետևյալ սխալները.

- Նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում շահութահարկի գծով կանխավճարը և պարտավորությունը ցույց են տրվել համապատասխանաբար դեբիտորական պարտքերի և կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում շահութահարկի գծով համապատասխան գումարները ներկայացվել են առանձնացված:
- Նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում երկարաժամկետ վարկի կարճաժամկետ մասը չի առանձնացվել: Սույն համախմբված

ֆինանսական հաշվետվություններում նախորդ ժամանակաշրջանի երկարաժամկետ վարկի կարճաժամկետ մասը ներկայացվել է ընթացիկ պարտավորությունների կազմում:

- Նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում աշխատավարձի գծով ծախսն ամբողջությամբ ճանաչվել են մատուցված ծառայությունների ինքնարժեքի կազմում: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում նախորդ ժամանակաշրջանի աշխատավարձի ծախսից 41,868 հազար դրամը դասակարգվել է որպես իրացման ծախս և 58,921 հազար դրամը՝ որպես վարչական ծախս:
- Նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում իրացման ծախսերի կազմում ներառված տերմինալների սպասարկման ծախսերը՝ 14,675 հազար դրամի չափով, վերադասակարգվել են որպես ծառայությունների մատուցման ինքնարժեք:
- Նախորդ ժամանակաշրջանի դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում շահութահարկի վճարումները ներկայացվել են որպես հարկերի և այլ պարտադիր վճարների գծով ելքեր: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում շահութահարկի գծով վճարումները ներկայացվել են առանձնացված:
- Հաշվետու ժամանակաշրջանում Խումբը վերանայել է վճարահաշվարկային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի ներկայացման քաղաքականությունը՝ այն է ներկայացնել զուտ հիմունքով՝ նախկին համախառն հիմունքի փոխարեն: Նշված փոփոխությունը հիմնավորվում է այն հանգամանքով, որ համախառն հիմունքով ներկայացումն ավելի շուտ արտացոլում է հաճախորդների, քան թե Խմբի դրամական հոսքերը: Համապատասխանաբար, սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում նախորդ ժամանակաշրջանի վճարահաշվարկային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերը վերաներկայացվել են զուտ հիմունքով:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն

Ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

3.1. Հասույթի ճանաչում

Հասույթը ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբի սովորական գործունեությունից առաջացող տնտեսական օգուտների համախառն ներհոսքն է, որը հանգեցնում է սեփական կապիտալի աճի, բացառությամբ սեփական կապիտալում մասնակիցների կողմից ներդրումների հետևանքով սեփական կապիտալի աճի:

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով:

Ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչվում է յուրաքանչյուր ամսվա կտրվածքով գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել, եթե բավարարվում են հետևյալ բոլոր պայմանները՝

- ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.
- բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն.
- գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը.
- դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, հասույթը ճանաչվում է միայն ճանաչված այն ծախսերի չափով, որոնք հավանական է, որ կփոխհատուցվեն:

Ընկերությունն իր հասույթը հիմնականում ստացել է հետևյալ աղբյուրներից.

- Միջնորդավճարներ (կոմիսիոն եկամուտներ) ստացված գործընկերոջից/օպերատորից՝ վերջինիս օգտին հավաքագրած և փոխանցած գումարների դիմաց, որոնք առաջանում են հաճախորդների վճարումներից:
- Միջնորդավճարներ (կոմիսիոն եկամուտներ) գանձված անմիջապես հաճախորդից՝ վճարում ընդունելու ծառայության մատուցման դիմաց:
- Միջնորդավճարներ (կոմիսիոն եկամուտներ) գանձված անմիջապես հաճախորդից՝ միջազգային դրամական փոխանցումների դիմաց:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Երբ ֆինանսական ակտիվի կամ համանման ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեքը նվազեցվել է արժեզրկումից կորստի արդյունքում, դրանից հետո տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով այն տոկոսադրույքը, որը կիրառվել է՝ արժեզրկման կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը զեղչելու համար:

3.2. Արտարժույթով գործարքներ և արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչման մոդելներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Խմբի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է սվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

3.3. Շահութահարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար շահութահարկի գծով ընթացիկ հարկերը, դրանց չվճարված մասի չափով, ճանաչվում են որպես պարտավորություն: Եթե ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար արդեն վճարված գումարը գերազանցում է այդ ժամանակաշրջանների համար վճարման ենթակա գումարը, ապա գերազանցող մասը ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունը ճանաչվում է բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, բացառությամբ այն հետաձգված հարկային պարտավորությունների, որոնք առաջանում են՝

ա) գույվիլի սկզբնական ճանաչումից,

բ) ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումից՝ այնպիսի գործարքի ներքո, որը ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չէ և այդ գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ հարկվող շահույթի (հարկային վնասի) վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը, բացառությամբ այն հետաձգված հարկային ակտիվների, որոնք առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքի ներքո, որը ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չէ և այդ գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ հարկվող շահույթի (հարկային վնասի) վրա:

Առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցված չօգտագործված հարկային վնասների և չօգտագործված հարկային զեղչերի համար ճանաչվում է հետաձգված հարկային ակտիվ այն չափով, որ չափով հավանական է, որ Ընկերությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել այդ չօգտագործված հարկային վնասները և չօգտագործված հարկային զեղչերը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն զեղչվում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է: Ընկերությունը նվազեցնում է հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն այն չափով, որքանով որ այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում պետք է վերականգնվի այն չափով, որքանով որ հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվում են տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որն առաջանում է՝

ա) գործարքից կամ իրադարձությունից, որը նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում է շահույթից կամ վնասից դուրս՝ կա՛մ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, կա՛մ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, կամ

բ) ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումից:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկը ճանաչվում է շահույթից կամ վնասից դուրս, եթե հարկը վերաբերում է այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում, ճանաչված են շահույթից կամ վնասից

դուրս: Հետևաբար, ընթացիկ և հետաձգված հարկերը, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում ճանաչված են՝

ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում.

բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ճանաչվում են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում (օրինակ՝ չբաշխված շահույթի սկզբնական մնացորդի ճշգրտում, որն առաջանում է կա՛մ հետընթաց կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունից, կա՛մ սխալի ուղղումից):

Ընկերությունն ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք,

բ) մտադիր է՝ կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ընկերությունը հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց,

բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից:

3.4. Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և չափում

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Սկզբնական ճանաչման պահին «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է իր իրական արժեքով, իսկ մնացած բոլոր ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական պարտավորությունները՝ իրական արժեքով՝ գումարած տվյալ ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այլ Ընկերությունների բաժնային գործիքներում (բաժնետոմսերում) ներդրումները, որոնք Խմբին այդ Ընկերությունների նկատմամբ չեն տալիս նշանակալի ազդեցություն, վերահսկողություն կամ համատեղ վերահսկողություն, ներառյալ՝ այդպիսի գործիքների հետ կապված ածանցյալները, չափվում են իրական արժեքով, բացառությամբ այն գործիքների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել: Այդպիսիք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, տրամադրած և ստացած փոխառությունները, դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի (ՎՀՄ) ֆինանսական ակտիվները

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(բացառությամբ բաժնային գործիքների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև այդպիսի բաժնային գործիքների հետ կապված ածանցյալ գործիքներ) սկզբնական ճանաչումից հետո չափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ ստորև նշվածի:

ՎՀՄ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այդ փոփոխության մեջ հեջավորված ռիսկին վերագրվող մասի, փոխարժեքային տարբերությունների, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսի և բաժնային գործիքների գծով հայտարարված շահաբաժինների, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: ՎՀՄ ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման կամ արժեզրկման ժամանակ, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված և սեփական կապիտալում կուտակված օգուտները կամ կորուստները որպես վերադասակարգման ճշգրտում հանվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է որևէ անկողմնակալ վկայություն, որ ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկված է: Եթե գոյություն ունի որևէ նման վկայություն, ապա Ընկերությունը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը ներառում է ակտիվի տիրապետողին հայտնի դարձած ռիսկերի տվյալները կորստի հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ՝

ա) թողարկողի կամ փոխառուի (վարկառուի) նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները.

բ) պայմանագրի խախտումը, օրինակ՝ տոկոսների կամ հիմնական գումարի չվճարումը կամ վճարման ուշացումը.

գ) փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետ կապված տնտեսական կամ իրավական պատճառներով, փոխառուի կողմից փոխառուին զիջումների տրամադրումը, որը փոխառուն այլապես չէր նախատեսի.

դ) փոխառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորում.

ե) ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով այդ ֆինանսական ակտիվի համար գործող շուկայի վերացումը. կամ

զ) դիտելի տվյալներ՝ այն մասին վկայող, որ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով, դրանց սկզբնական ճանաչումից հետո, առկա է գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի չափելի նվազում, թեև դեռևս հնարավոր չէ որոշել այդ նվազումը խմբի առանձին ֆինանսական ակտիվների գծով, ներառյալ՝

զ1) խմբում փոխառուների վճարումների կարգավիճակի բացասական փոփոխությունները (օրինակ՝ վճարումների ուշացումների թվի ավելացումը կամ վարկային քարտերով փոխառուների թվի ավելացումը, որոնք հասել են իրենց պարտքային սահմանաչափին և կատարում են նվազագույն ամսական վճարում). կամ

զ2) ազգային կամ տեղական տնտեսական պայմանները, որոնք կոռեկցիայի մեջ են խմբի ակտիվների գծով ձախողումների հետ (օրինակ՝ փոխառուների աշխարհագրական շրջանում գործազրկության մակարդակի աճը, համապատասխան շրջանում հիփոթեկային անշարժ գույքի գների նվազումը, նավթի գնի նվազումը նավթարտադրողներին տրամադրած փոխառության գծով ակտիվների դեպքում, կամ արդյունաբերության ճյուղի պայմանների բացասական փոփոխությունները, որոնք ազդում են խմբի փոխառուների վրա):

Խմբի պարտքային վարկանիշի իջեցումը, որպես այդպիսին, արժեզրկման վկայություն չէ՝ չնայած այն կարող է հանդիսանալ արժեզրկման վկայություն՝ դիտարկվելով այլ առկա տեղեկատվության հետ մեկտեղ: Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի նվազումը իր սկզբնական արժեքից կամ ամորտիզացված արժեքից ցածր պարտադիր չէ, որ հանդիսանա արժեզրկման վկայություն (օրինակ՝ պարտքային գործիքում ներդրման իրական արժեքի նվազումը, որն անոնիսկ տոկոսադրույքի աճի արդյունք է):

Արժեզրկման անկողմնակալ վկայության առկայության դեպքում արժեզրկումից կորստի գումարը չափվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն (բացառելով ապագա պարտքային վնասները, որոնք դեռևս տեղի չեն ունեցել)՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (այսինքն՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով): Սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույք չունեցող գործիքների դեպքում զեղչումն իրականացվում է համանման ֆինանսական ակտիվի համար ընթացիկ շուկայական հատուցադրույքով: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ նվազեցնելով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը՝ օգտագործելով կարգավորող հաշիվ:

Եթե փոխառության, վարկի, դեբիտորական պարտքի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրման պայմանները վերանայվում են բանակցությունների արդյունքում կամ մեկ այլ ձևով վերափոխվում են փոխառուի կամ թողարկողի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա արժեզրկումը չափվում է՝ օգտագործելով մինչև պայմանների վերափոխումը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը: Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերը չեն զեղչվում, եթե զեղչման ազդեցությունը էական չէ:

Փոփոխական տոկոսադրույքով փոխառության, դեբիտորական պարտքի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրման արժեզրկումից կորստի չափման նպատակով որպես զեղչման դրույք օգտագործվում է պայմանագրի համաձայն որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի գծով առկա է դիտարկելի շուկայական գին, ապա այդ ակտիվի արժեզրկումից կորուստը կարող է չափվել այդ դիտարկելի շուկայական գնով որոշված իրական արժեքի հիման վրա:

Գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով հաշվի են առնվում այն դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք կարող են առաջանալ գրավի առարկայի իրացումից՝ հանած գրավը ստանալու և վաճառելու ծախսումները՝ անկախ այն բանից, թե արդյոք հավանական է գրավի առարկայի բռնագանձումը:

Արժեզրկման հավաքական գնահատման նպատակով՝ ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերի հիման վրա, որոնք ցույց են տալիս փոխառուների կարողությունը վճարելու բոլոր վճարվելիք գումարները ըստ պայմանագրային պայմանների (օրինակ՝ պարտքային ռիսկի գնահատման կամ դասակարգման գործընթացի հիման վրա, որը հաշվի է առնում

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ակտիվի տեսակը, արդյունաբերության ճյուղը, աշխարհագրական տեղամասը, գրավի տեսակը, ժամկետանցության կարգավիճակը և այլ առնչվող գործոններ): Ընտրված բնութագրերը պետք է տեղին լինեն այդպիսի ակտիվների խմբերի գծով ապագա դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար այն առումով, որ ցուցանշեն փոխառուների կարողությունը՝ վճարելու բոլոր վճարվելիք գումարները՝ ըստ պայմանագրային պայմանների: Այնուամենայնիվ, կորստի հավանականությունները և կորստին առնչվող այլ վիճակագրական ցուցանիշները խմբի մակարդակով տարբերվում են ստորև նշվածների միջև. (ա) այն ակտիվների, որոնց արժեզրկվածությունը առանձին գնահատվել է, և պարզվել է, որ արժեզրկված չեն և (բ) այն ակտիվների, որոնց արժեզրկվածությունը առանձին չի գնահատվել: Նման տարբերության արդյունքում կարող է պահանջվել արժեզրկման մեկ այլ գումար: Եթե Ընկերությունը չունի համանման ռիսկային բնութագրերով ակտիվների խումբ, ապա այն լրացուցիչ գնահատում չի իրականացնում:

Անցյալ կորուստների վերաբերյալ սեփական փորձի բացակայության կամ անբավարարության դեպքում, օգտագործում են համանման Ընկերությունների ֆինանսական ակտիվների համադրելի խմբերի գծով փորձը: Կորուստների անցյալ փորձը ճշգրտվում է ընթացիկ դիտելի տվյալների հիման վրա՝ արտացոլելու համար ընթացիկ այն պայմանների ազդեցությունը, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածի վրա, որի վրա հիմնված է կորուստների անցյալ փորձը, և բացառելու համար անցյալ ժամանակահատվածի այն պայմանները, որոնք ներկայումս գոյություն չունեն: Ապագա դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունների գնահատականները արտացոլում են և ուղղվածությամբ հետևողական են առնչվող դիտարկելի տվյալների փոփոխություններին՝ ժամանակահատվածից ժամանակահատված (ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակի, անշարժ գույքի գների, ապրանքների գների, վճարումների կարգավիճակի կամ այլ գործոնների փոփոխությունը, որոնք ցույց են տալիս խմբի կրած կորուստները և դրանց չափը): Ապագա դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդաբանությունը և ենթադրությունները պարբերաբար վերանայվում են՝ կորստի գնահատականների և կորստի փաստացի փորձի միջև որևէ տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը այն դեպքում, երբ՝

ա) ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (լրանում է ուժի մեջ լինելու ժամկետը). կամ

բ) այն փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը, և փոխանցումը ստորև շարադրվածին համապատասխան որակվում է որպես ապաճանաչման պայմանները բավարարող:

Խումբը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը այն և միայն այն դեպքում, երբ այն՝

ա) փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական միջոցների հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքները. կամ

բ) պահպանում է ֆինանսական ակտիվից դրամական միջոցների հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքները, սակայն ստանձնում է այդ դրամական միջոցների հոսքերը մեկ կամ ավելի ստացողների (վերջնական ստացողներ) վճարելու պայմանագրային պարտականություն՝ ըստ համաձայնության, որը համապատասխանում է հետևյալ երեք պայմաններին.

բ1) Խումբը պարտականություն չունի գումարներ վճարելու վերջնական ստացողներին, եթե այն չի հավաքագրում համարժեք գումարներ սկզբնական ակտիվից: Խմբի կողմից մայր գումարի և շուկայական տոկոսադրույքով հաշվեզրկված տոկոսի ամբողջությամբ հետ ստանալու իրավունքով տրված կարճաժամկետ կանխավճարները չեն խախտում այս պայմանը.

բ2) փոխանցման պայմանագրի պայմաններով՝ Խմբին արգելվում է վաճառել կամ գրավադրել սկզբնական ակտիվը, բացառությամբ վերջնական ստացողների մոտ գրավադրման՝ որպես դրամական միջոցների հոսքերը նրանց վճարելու պարտականության դիմաց ապահովում.

բ3) Խումբը պարտականություն ունի վերջնական ստացողների անունից՝ առանց էական ուշացման փոխանցել իր կողմից հավաքված ցանկացած դրամական միջոցների հոսքեր: Ի լրումն՝ Խումբն այդպիսի դրամական միջոցների հոսքերը վերաներդնելու իրավունք չունի, բացառությամբ դրամական միջոցներում և դրանց համարժեքներում ներդրումների, որոնք կատարվում են վերջնահաշվարկի այն կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, որը ընկնում է հավաքման ամսաթվի և վերջնական ստացողներին պահանջվող փոխանցման ամսաթվի միջև, և երբ նման ներդրումներից վաստակած տոկոսները փոխանցվում են վերջնական ստացողներին:

Խումբն ապահանջում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը, եթե՝

ա) փոխանցվել են նաև ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ

բ) ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները ոչ փոխանցվել, ոչ էլ պահպանվել են, սակայն Խումբը չի պահպանել ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցման ընթացքում առաջացած կամ պահպանված որևէ իրավունք և պարտականությունը ճանաչվում է առանձին որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Եթե Խումբը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, սակայն պահպանել է ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա այն շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը՝ դրանում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապահանջվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում, կամ ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակումը հաշվի է առնվում որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության (ակտիվի) կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության (ակտիվի) մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության (ակտիվի) ճանաչում:

Մարված կամ այլ կողմի փոխանցված ֆինանսական պարտավորության կամ ակտիվի (կամ ֆինանսական պարտավորության կամ ակտիվի մի մասի) հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ ստացված հատուցման (ներառյալ փոխանցված ցանկացած ոչ ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

3.5. Վարձակալություն

Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն, երբ վարձակալության պայմաններով սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտներն փոխանցվում են

վարձակալին: Մյուս բոլոր վարձակալությունները դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն:

Ֆինանսական վարձակալության ներքո պահվող ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են որպես Խմբի ակտիվներ՝ վարձակալության սկզբի դրությամբ դրանց իրական արժեքով կամ նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով, եթե վերջինս ավելի ցածր է: Վարձատուի նկատմամբ համապատասխան պարտավորությունը ներառվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ որպես ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություն:

Վարձակալական վճարները բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և վարձակալության գծով պարտավորության նվազեցման միջև այնպես, որ պարտավորության չմարված մնացորդի նկատմամբ ստացվի հաստատուն պարբերական տոկոսադրույք: Ֆինանսական ծախսերն անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ, երբ դրանք ուղղակիորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվներին, որի դեպքում դրանք կապիտալացվում են՝ փոխառության ծախսումների գծով Խմբի ընդհանուր քաղաքականությանը համապատասխան: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջաններում, երբ դրանք առաջանում են:

Գործառնական վարձակալության վճարումները գծային հիմունքով ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետում, բացառությամբ, երբ մեկ այլ սիստեմատիկ հիմունք ավելի լավ է ներկայացնում վարձակալված ակտիվի տնտեսական օգուտների սպառման ժամանակային գրաֆիկը: Գործառնական վարձակալության ներքո առաջացող պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Այն դեպքում, երբ խրախուսող պայմաններ են ստացվում գործառնական վարձակալության պայմանագիր կնքելու համար, այդ խրախուսող վճարները ճանաչվում են որպես պարտավորություն: Խրախուսող պայմաններից ամբողջ օգուտը ճանաչվում է որպես վարձակալական ծախսի նվազեցում գծային հիմունքով, բացառությամբ, երբ մեկ այլ սիստեմատիկ հիմունք ավելի լավ է ներկայացնում վարձակալված ակտիվի տնտեսական օգուտների սպառման ժամանակային գրաֆիկը:

3.6. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքը ճանաչվում է որպես ակտիվ այն և միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Խումբ, և միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է գնման գինը, ներառյալ ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը՝ հանած առևտրային զեղչերը և արտոնությունները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսումները: Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքում ծախսումների ճանաչումը դադարեցվում է, երբ միավորը գտնվում է այն վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է, որպեսզի այն հնարավոր լինի օգտագործել ղեկավարության նախանշած նպատակներով:

Սկզբնական արժեքը ներառում է մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները: Այս ակտիվների մաշվածությունը ևս հաշվարկվում է, երբ դրանք դառնում են պատրաստ՝ իրենց նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար:

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հիմնական միջոցի միավորի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի (եթե առկա են) և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն: Հիմնական միջոցի միավորի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ վնասը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ միավորն ապաճանաչվում է:

Հիմնական միջոցի առանձին հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչի փոխարինման ծախսումները, որոնք հաշվառվում են որպես առանձին ակտիվ, ճանաչվում է հաշվեկշռային արժեքում, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարվում են ճանաչման չափանիշները: Այդ փոխարինված մասերի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով հաշվարկի գծային մեթոդը հիմնական միջոցի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Որոշ դեպքերում, երբ ակտիվում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտները կլանվում են մեկ այլ ակտիվի արտադրության ընթացքում, այդ դեպքում մաշվածության գումարը կազմում է այդ ակտիվի արժեքի մի մասը և ներառվում է դրա հաշվեկշռային արժեքում: Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն, երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ ՖՀՄՍ 5-ի համաձայն որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու) և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Սարքավորումներ	1-5 տարի
Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	1-5 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	5-10 տարի

3.7. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ ակտիվին վերագրելի ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Խումբ, և ակտիվի արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Խմբի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, դրանք չափվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով հաշվարկի գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Համակարգչային ծրագրեր	1-10 տարի
Լիցենզիաներ և արտոնագրեր	1-10 տարի

3.8. Աշխատակիցների հատուցումներ

Աշխատակիցների հատուցումները ներառում են՝

- ա) աշխատավարձը,
- բ) կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները, ինչպիսին է վճարովի տարեկան արձակուրդը,
- գ) պարգևավճարները

Աշխատակիցների հատուցումների այն գումարը, որն ակնկալվում է վճարել հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում աշխատակիցներից ստացված ծառայության դիմաց, ճանաչվում է՝ ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո, և բ) որպես ծախս, բացառությամբ, երբ որևէ ստանդարտով պահանջվում կամ թույլատրվում է այդ հատուցումների ներառումը որևէ ակտիվի ինքնարժեքի (սկզբնական արժեքի) մեջ: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների գումարը, ապա Խումբն այդ գերազանցումը ճանաչում է որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս) այնքանով, որքանով այդ կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների նվազման կամ դրամական միջոցների վերադարձի:

Խումբն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները՝ կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով (ինչպիսին է վճարովի ամենամյա արձակուրդը) ճանաչում է, երբ աշխատակիցները մատուցում են ծառայություն, որն ավելացնում է ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նրանց իրավունքը: Կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափվում են այն լրացուցիչ գումարով, որն Խումբն ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք:

Խումբը պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է, երբ՝

ա) այն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և

բ) պարտականությունը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել: Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը պարտականության կատարումից խուսափելու որևէ իրատեսական հնարավորություն չունի:

3.9. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվանցվում են և զուտ գումարը արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարիների հաշվանցման օրենսդրորեն հաստատված իրավունք, և առկա է զուտ գումարների հիման վրա հաշվանցման կամ ակտիվի իրացման ու միաժամանակ պարտավորության մարման մտադրություն:

3.10. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի «իրական արժեք» հանած վաճառքի ծախսումներ»-ից և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

գումարը: Չվերագնահատված ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4. Նոր կամ փոփոխված ՖՀՄՍ-ներ

4.1. Ուժի մեջ չմտած նոր ՖՀՄՍ-ներ, որոնք դեռ չեն որդեգրվել

Հրապարակված, բայց մինչև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատումն ուժի մեջ չմտած ստանդարտները ներկայացված են ստորև: Այս ցանկն այն ստանդարտների և մեկնաբանությունների ցանկն է, որը համբի կանխատեսումներով կօգտագործվի իր կողմից հետագայում: Խումբը պատրաստվում է ընդունել դրանք այն ժամանակ, երբ այդ ստանդարտները պարտադիր կիրառման ենթակա կլինեն:

- «Ֆինանսական գործիքներ» ՖՀՄՍ 9-ը (հրապարակվել է 2014թ. հուլիսին) պարտադիր կիրառման ենթակա է 2018թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, իսկ վաղաժամ կիրառումը թույլատրելի է: Ստանդարտը կիրառվում է հետընթաց, սակայն Խումբը կարող է որոշել չվերաներկայացնել համեմատական տեղեկատվությունը նախորդ ժամանակաշրջանների համար: Ստանդարտը ներմուծում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր պահանջներ, որոնք փոխարինում են «Ֆինանսական գործիքներ. Ճանաչումը և չափումը» ՀՀՄՍ 39-ում ներառված պահանջներին: Խումբը դեռ չի որոշել, թե երբևից է ստանդարտը կիրառելու:
- «Գնորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ՖՀՄՍ 15-ը (հրապարակվել է 2014թ. մայիսին) պարտադիր կիրառման ենթակա է 2017թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, իսկ վաղաժամ կիրառումը թույլատրելի է: Ստանդարտը փոխարինում է հետևյալ ստանդարտներին ու մեկնաբանություններին.
 - «Կառուցման պայմանագրեր» ՀՀՄՍ 11,
 - «Հասույթ» ՀՀՄՍ 18,
 - «Հաճախորդի հավաքարձության ծրագրեր» ՖՀՄՄԿ 13,
 - «Անշարժ գույքի կառուցման պայմանագրեր» ՖՀՄՄԿ 15,
 - «Ակտիվների փոխանցում հաճախորդների կողմից» ՖՀՄՄԿ 18,
 - «Հասույթ. բարձրագույն գործարքներ, որոնք ներառում են գովազդային ծառայություններ» ՄՄԿ 31:

Խմբի նախնական գնահատականներով նոր ստանդարտների (բացի ՖՀՄՍ 15-ից) կիրառումն էական ազդեցություն չի ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա առաջին անգամ կիրառման ժամանակաշրջանում:

4.2. Ուժի մեջ մտած նոր ՖՀՄՍ-ներ, որոնք կիրառվել են առաջին անգամ

Խումբը տարվա ընթացքում կիրառել է հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-երը.

- «Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում» ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.
 - «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը. Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:
 - Քանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍ-ն պարզաբանեց գուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի գուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:
- «Ակտիվների արժեզրկում» ՀՀՄՍ 36-ի փոփոխությունները վերաբերում են արժեզրկված ակտիվների փոխհատուցվող գումարների բացահայտման նոր պահանջներին, եթե այդ գումարը որոշվել է ակտիվի «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներ»-ով:
- «Գանձույթներ» ՖՀՄՄՄԿ Մեկնաբանություն 21-ն իրենից ներկայացնում է «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» ՀՀՄՍ 37-ի մեկնաբանությունը: ՀՀՄՍ 37-ը չափանիշներ է սահմանում պարտավորության ճանաչման համար, որոնցից մեկն այն է, որ պետք է լինի ներկա պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք (հայտնի է որպես պարտավորեցնող դեպք): Մեկնաբանությունը հստակեցնում է, որ գանձույթ վճարելու անհրաժեշտություն առաջացնող պարտավորեցնող դեպքը ենթադրում է համապատասխան օրենսդրական ակտերում բնութագրված այնպիսի գործունեության իրականացում, որն առաջացնում է գանձույթի վճարման անհրաժեշտություն:

Ստանդարտների կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

5. Հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է Խմբի ղեկավարությունից կատարել գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների, պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գումարների վրա և հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների ու ծախսերի մեծության վրա: Գնահատումները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա՝ ներառյալ ապագա իրադարձությունների սպասումները, որոնք ողջամիտ են որոշակի հանգամանքներում: Այնուամենայնիվ, այս ենթադրությունների և գնահատականների վերաբերյալ անորոշությունը կարող է բերել այնպիսի հետևանքների, որոնք կպահանջեն հետագայում ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական փոփոխություններ:

5.1. Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

Իր սովորական գործունեության ընթացքում Խումբն իրականացնում է գործարքներ կապակցված կողմերի հետ: Խումբը կիրառում է մասնագիտական դատողություն կապակցված կողմերի բացահայտման ուղղությամբ: Գնահատումն իրականացնելու համար Խումբը պարբերաբար հետևում է բաժնետերերի

վերահսկողությանն ու նշանակալի մասնակցությանն այլ ընկերությունների կապիտալներում, ինչպես նաև վերլուծում է յուրաքանչյուր գործընկերոջ հետ գործարքի ծավալները:

5.2. Ակտիվների արժեզրկումը և պահուստների հաշվառումը

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հումքը գնահատում է, թե արդյոք առկա են ակտիվների հնարավոր արժեզրկվածության (այսինքն՝ փոխհատուցվող գումարը հաշվեկշռային արժեքից պակաս լինելու) հայտանիշներ: Փոխհատուցվող գումարն իրենից ներկայացնում է օգտագործման արժեքից և ակտիվի «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներ»-ից առավելագույնը: Նման հայտանիշների առկայության դեպքում իրականացվում է փաստացի արժեզրկումից կորստի հաշվարկ: Արժեզրկված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ այն ժամանակաշրջանում, որում նվազումը տեղի է ունեցել: Եթե պայմանները փոխվում են, և ղեկավարությունը որոշում է, որ ակտիվների արժեքն ավելացել է, նախկինում ճանաչված արժեզրկումն ամբողջությամբ կամ մասամբ հակադարձվում է:

Գուդվիլի և անորոշ օգտակար ծառայությամբ այլ ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկվածությունը ստուգվում է յուրաքանչյուր տարեվերջին՝ անկախ հնարավոր արժեզրկվածության հայտանիշների առկայությունից:

Ղեբիտորական պարտքերի համար արժեզրկման պահուստը հիմնված է ղեկավարության՝ յուրաքանչյուր հաճախորդի պարտքի հավաքելիության գնահատականի վրա: Եթե կա հիմնական հաճախորդի վարկունակության նվազում, կամ եթե փաստացի ժամկետանց գումարներն ավելի շատ են, քան կանխատեսումները, իրական ղեբիտորական պարտքերը կարող են տարբերվել այդ գնահատականներից:

5.3. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ակտիվներում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտները սպառվում են հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոններ, ինչպիսիք են տնտեսական, ֆիզիկական կամ տեխնոլոգիական մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազման: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում հումքը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Հաշվի են առնված հետևյալ հիմնական գործոնները. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ու սպասարկման պլաններից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

6. Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Սարքավորումներ	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Ընդամենը
Արժեք				
Մնացորդն առ 01.01.2013թ.	279,916	21,881	15,413	317,210
Ձեռքբերում	337,912	8,313	920	347,145
Օտարում	(180,135)	(1,925)	-	(182,060)
Մնացորդն առ 31.12.2013թ.	437,693	28,269	16,333	482,295
Մնացորդն առ 01.01.2014թ.	437,693	28,269	16,333	482,295
Ձեռքբերում	151,892	9,238	2,098	163,228
Օտարում	(78,616)	(2,374)	(4,921)	(85,911)
Մնացորդն առ 31.12.2014թ.	510,969	35,133	13,510	559,612
Մաշվածություն				
Մնացորդն առ 01.01.2013թ.	129,940	9,693	4,059	143,692
Տարվա մաշվածություն	63,505	5,496	2,913	71,914
Օտարում	(4,725)	(985)	-	(5,710)
Մնացորդն առ 31.12.2013թ.	188,720	14,204	6,972	209,896
Մնացորդն առ 01.01.2014թ.	188,720	14,204	6,972	209,896
Տարվա մաշվածություն	73,411	5,298	2,073	80,782
Օտարում	(10,884)	(2,074)	(840)	(13,798)
Մնացորդն առ 31.12.2014թ.	251,247	17,428	8,205	276,880
Հաշվեկշռային արժեք				
Առ 31.12.2013թ.	248,973	14,065	9,361	272,399
Առ 31.12.2014թ.	259,722	17,705	5,305	282,732

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրոյական հաշվեկշռային արժեքով 936 անուն հիմնական միջոցների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 155,536 հազար դրամ (31.12.2013թ.՝ 646 անուն 140,493 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հսմբի կողմից ներգրավված վարկերի (տե՛ս Ծանոթ. 13) դիմաց որպես ապահովման միջոց գրավադրված սարքավորումների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 80,385 հազար դրամ (31.12.2013թ.՝ 93,980 հազար դրամ):

7. Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ	Ընդամենը
Արժեք			
Մնացորդն առ 01.01.2013թ.	35,295	1,605	36,900
Ձեռքբերում	6,089	500	6,589
Մնացորդն առ 31.12.2013թ.	41,384	2,105	43,489
Մնացորդն առ 01.01.2014թ.	41,384	2,105	43,489
Ձեռքբերում	17,040	500	17,540
Մնացորդն առ 31.12.2014թ.	58,424	2,605	61,029
Ամորտիզացիա			
Մնացորդն առ 01.01.2013թ.	8,199	968	9,167
Տարվա ամորտիզացիա	4,678	433	5,111
Մնացորդն առ 31.12.2013թ.	12,877	1,401	14,278
Մնացորդն առ 01.01.2014թ.	12,877	1,401	14,278
Տարվա ամորտիզացիա	6,624	372	6,996
Մնացորդն առ 31.12.2014թ.	19,501	1,773	21,274
Հաշվեկշռային արժեք			
Առ 31.12.2013թ.	28,507	704	29,211
Առ 31.12.2014թ.	38,923	832	39,755

8. Գույվիլ

Հազար դրամ	31.12.2014թ.	31.12.2013թ.
«Մեգա Պանտերա» ՍՊԸ-ի բաժնեմասի ձեռքբերման գույվիլ	1,077,950	1,077,950
«Թել-Սել Սերվիս» ՍՊԸ-ի բաժնեմասի ձեռքբերման գույվիլ	79,750	79,750
Ընդամենը	1,157,700	1,157,700

2014թ. Ընթացքում հումքը գնահատել է գույվիլի փոխհատուցվող արժեքը և չի հայտնաբերել գույվիլի արժեզրկում (2013թ.՝ արժեզրկում ևս չի հայտնաբերվել):

9. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	31.12.2014թ.	31.12.2013թ.
Դեբիտորական պարտքեր իրացումների գծով	286,955	271,915
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեին	1,634	29,133
Դեբիտորական պարտքեր առհաշիվ անձանց	-	906
Տրված կանխավճարներ	102,466	22,917
Այլ դեբիտորական պարտքեր	-	30
Ընդամենը	391,055	324,901

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային ռիսկին հսմրի ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 22-ում:

10. Դրամական միջոցներ

Հազար դրամ	31.12.2014թ.	31.12.2013թ.
Դրամարկղ՝ ՀՀ դրամով և արտարժույթով	10,929	6,487
Բանկային հաշիվներ՝ ՀՀ դրամով	355,568	204,880
Բանկային հաշիվներ՝ արտարժույթով	14,968	364
Դրամական միջոցներ տերմինալներում	245,094	13,779
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	335,555	757,167
Ընդամենը դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	962,114	982,677

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Դրամական միջոցները ճանապարհին իրենցից ներակայացնում են Ընկերության աշխատակից ինկասատորների և գործակալների կողմից տերմինալներից ինկասացված և բանկային հաշիվներին մուտքագրած, սակայն բանկերի կողմից դեռևս չհաշվառած գումարները:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հսմբի կողմից ներգրավված վարկերի (տե՛ս Ծանոթ. 13) դիմաց որպես ապահովման միջոց գրավադրվել են «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ում Ընկերության հաշվարկային հաշիվներում շրջանառվող դրամական միջոցները:

Դրամական միջոցների հետ կապված պարտքային և արժույթային ռիսկերին հսմբի ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 22-ում:

11. Կանոնադրական կապիտալ

31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմել է 30,000 հազար դրամ, որը բաժանված է 200 հատ հասարակ (անվանական) բաժնետոմսերի, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 150,000 դրամ: Ընկերության բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են և լրիվ վճարված: Հաշվետու տարում կանոնադրական կապիտալում փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

12. Պահուստային կապիտալ

Ընկերությունը, կանոնադրությամբ սահմանված կարգով, ստեղծել է պահուստային կապիտալ՝ 25,000 հազար դրամի չափով: Պահուստային կապիտալը նախատեսված է Ընկերության կորուստները ծածկելու, ինչպես նաև Ընկերության պարտատոմսերը մարելու և Ընկերության բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, եթե Ընկերության շահույթը և այլ միջոցները չեն բավարարում:

13. Բանկային վարկեր և փոխառություններ

Հազար դրամ	Տարեկան տոկոսադրույք, %		Վարկային պարտավորության մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր				
«ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ	11%	11%	71,114	97,777
Կարճաժամկետ բանկային վարկեր				
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ	10.5%	-	178,114	-
Երկարաժամկետ վարկերի կարճաժամկետ մաս				
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ	10.5%	18%	1,878	-
«ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ	11%	11%	27,164	46,114
Փոխառություններ				
Բաժնետերերից ստացված կարճաժամկետ փոխառություններ	11%	18%	135,965	135,965
Ընդամենը			414,235	279,856

31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ հսմբն ունի 160,000 հազար դրամի բանկային օվերդրաֆտի սահմանաչափ, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ օգտագործված չէ:

«ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ հետ կնքած պայմանագիրը նախատեսում է, որ ներգրավված վարկային միջոցները պետք է ուղղվեն բացառապես հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը, և այս պահանջի չկատարումը հանգեցնում է վարկի անհապաղ վերադարձման:

31.12.2014թ. դրությամբ բանկային վարկերի և փոխառությունների մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ			
Մինչև 30 օր	30-180 օր	180-365օր	1 տարուց ավել
4,101	325,188	13,832	71,114

Բանկային վարկերի հետ կապված արժույթային ռիսկերին համբի ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 22-ում:

Վարկերի ապահովությունը

31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ համբի ներգրավված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերի դիմաց հումբը գրավադրել է իր որոշակի ակտիվներ, որոնց հաշվեկշռային արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար դրամ	31.12.2014թ.	31.12.2013թ.
Տերմինալներ (Ծանոթ. 6)	80,385	93,980

31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ համբի կողմից ներգրավված վարկերի դիմաց գրավադրված են նաև համբի հաշվարկային հաշիվներում շրջանառվող դրամական միջոցները, ինչպես նաև Ընկերության կանոնադրական կապիտալում բաժնետերերի 100% մասնակցության իրավունքը (բ ա ժ ն ե տ ո մ ս ե ր ը):

Նշված վարկերն ապահովված են նաև համբի կողմից ստացված հետևյալ երաշխավորություններով.

- «ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ից ստացված վարկն ապահովված է Ընկերության բաժնետեր Տաթևիկ Ավետիսյանի երաշխավորությամբ,
- «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ից ստացված վարկն ապահովված է Ընկերության բոլոր բաժնետերերի երաշխավորությամբ:

2014թ. ընթացքում 84,801 հազար դրամ (2013թ.՝ 61,830 հազար դրամ) ֆինանսական ծախսերն իրենցից ներկայացնում են բանկային վարկերի, օվերդրաֆտի և փոխառությունների գծով հաշվեգրված տոկոսային ծախսերը:

14. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	31.12.2014թ.	31.12.2013թ.
Գնումների գծով	5,716	11,106
Վճարահաշվարկային գործառնությունների գծով	1,392,735	1,414,196
Ստացված կանխավճարներ	100,780	36,837
Հարկերի և պարտադիր վճարների գծով հարկային պարտավորություններ	76,802	3,827
Կրեդիտորական պարտքեր մասնակիցներին	-	8,516
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	904	57
Ընդամենը	1,576,937	1,474,539

համբի առևտրական կրեդիտորական պարտքերից 1,398,451 հազար դրամը (31.12.2013թ.՝ 1,425,302 հազար դրամ) ենթակա է մարման 30 օրվա ընթացքում:

15. Հասույթ

Հազար դրամ	2014թ.	2013թ.
Վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցումից	1,889,624	1,501,702
Այլ	136,314	137,329
Ընդամենը	2,025,938	1,639,031

16. Մատուցված ծառայությունների ինքնարժեք

Հազար դրամ

	2014թ.	2013թ.
Գործակալների միջնորդավճար	305,236	169,601
Ինկասացիոն ծախսեր	74,601	21,787
Տերմինալների տեղակայման վարձավճարներ	122,967	79,626
Տերմինալների վարձակալություն	-	77,436
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	62,405	56,222
Աշխատավարձ	183,574	129,287
Նյութական ծախսեր	34,496	16,922
Այլ	67,841	54,525
Ընդամենը	851,120	605,406

17. Իրացման ծախսեր

Հազար դրամ

	2014թ.	2013թ.
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	5	11
Աշխատավարձ	47,419	41,868
Տրանսպորտային ծախսեր	536	10,264
Մարքեթինգի և գովազդի ծախսեր	19,671	11,934
Այլ	1,470	5,031
Ընդամենը	69,101	69,108

18. Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ

	2014թ.	2013թ.
Աշխատավարձ	73,363	58,921
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	26,137	21,933
Գործողման և ներկայացուցչական ծախսեր	8,511	3,040
Փոստի և հեռահաղորդակության ծախսեր	22,440	13,687
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	55,042	48,058
Աուդիտ և խորհրդատվություն	2,200	5,200
Բանկային ծախսեր	7,886	11,823
Չփոխհատուցվող հարկեր	2,389	738
Այլ	12,885	3,169
Ընդամենը	210,853	166,569

19. Այլ եկամուտներ

Հազար դրամ

	2014թ.	2013թ.
Պաշարների վաճառքից եկամուտ	2,400	807
Հիմնական միջոցների վաճառքից օգուտ	38,204	30,424
Արտարժույթի առքուվաճառքից եկամուտ	143,823	117,422
Նյութական վնասի փոխհատուցումից	-	125
Այլ եկամուտներ	3,022	11,275
Ընդամենը այլ ծախսեր	187,449	160,053

20. Շահութահարկի գծով եկամուտ (ծախս)

Հազար դրամ

	2014թ.	2013թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	213,555	174,806
Հետաձգված հարկի գծով ծախս (եկամուտ)՝ կապված ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և մարման հետ	1,257	(3,767)
	214,812	171,039

Խմբի կիրառվող հարկի դրույքը 20% է (2013թ.՝ 20%):

Շահութահարկի փաստացի (գործող) տոկոսադրույքի համապատասխանեցում.

Հազար դրամ	2014թ.	%	2013թ.	%
Շահույթ նախքան հարկումը	992,734		853,247	
Շահութահարկ՝ հարկի կիրառվող դրույքով	198,547	20.00	170,649	20.00
Զուտ չնվազեցվող ծախսեր (չհարկվող եկամուտներ)	16,265	1.64	390	0.05
	214,812	21.64	171,039	20.05

21. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ընկերությունը մայր ընկերություն չունի: Բոլոր բաժնետոմսերը պատկանում են ֆիզիկական անձանց (տե՛ս Ծանոթ. 1): Ընկերության բաժնետերերի հետ գործարքները և դրանց մնացորդները ներկայացված են ստորև (տե՛ս նաև Ծանոթ. 13):

Հազար դրամ	Գործարքի գումար	Գործարքի գումար	Զմարված մնացորդ	Զմարված մնացորդ
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
Ընկերության բաժնետերերից՝ Փոխառության ստացում	-	23,965	135,965	135,965
Ընկերության տնօրենին՝ Փոխառության տրամադրում	-	-	6,900	6,900

Ղեկավար անձնակազմի գծով հատուցումները ներկայացված են ստորև.

Հազար դրամ	2014թ.	2013թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	19,249	15,384

22. Ֆինանսական գործիքներ և ռիսկերի կառավարում

22.1. Ընդհանուր ակնարկ

Խմբի գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանությունը, և այդ գործունեությունը ներառում է ռիսկի կամ ռիսկերի համախմբության որոշակի մակարդակի վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անխուսափելի հետևանքն է: Այդուհանդերձ, Խմբի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Խմբի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունը: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Խումբը:

22.2. Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Խմբի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակը և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող տոկոսադրույքների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Խմբում ռիսկերի կառավարումը իրականացնում է Ընկերության ղեկավար անձնակազմը: Ղեկավարությունը գնահատում է ֆինանսական ռիսկերը՝ սերտորեն համագործակցելով Խմբի գործառնական միավորների հետ՝ դրանց մեղմացմանն ուղղված գործառնություններն իրականացնելու նպատակով:

22.3. Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը վերաբերում է այն ռիսկին, որ կողմը՝ իր պայմանագրով սահմանված պարտականությունների չկատարմամբ Խմբի համար կառաջացնի ֆինանսական կորուստ, և հիմնականում առաջանում է Խմբի գործընկերներից (գործակալաներ, օպերատորներ և այլն) ստացվելիք դեբիտորական պարտքերից և դրամական միջոցներից:

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ եղել է.

	Հաշվեկշռային արժեք	
	31.12.2014թ.	31.12.2013թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթ. 9)	286,955	271,915
Տրամադրված փոխառություններ	15,350	10,845
Դրամական միջոցներ (Ծանոթ. 10)	706,091	962,410
	1,008,396	1,245,170

Խմբի ղեկավարությունը համարում է, որ Խումբը չունի պարտքային ռիսկի նշանակալի կենտրոնացում: Խմբի ղեկավարությունը սահմանափակում է իր ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին՝ իր գործընկերների վարկունակության և վճարունակության նախնական վերլուծության և պարտքի սահմանաչափերի կիրառման շնորհիվ:

22.4. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը դժվարություններ կունենա այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության կառավարման հետ կապված Խմբի մոտեցումն է. որքան հնարավոր է ունենալ բավարար իրացվելի միջոցներ իր ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին կատարելու համար ինչպես նորմալ, այնպես էլ լարված պայմաններում՝ առանց իր համբավը ռիսկի ենթարկելու և առանց անընդունելի վնասներ կրելու:

Խումբը կառավարում է իրացվելիության ռիսկը՝ շարունակաբար մոնիթորինգի ենթարկելով կանխատեսված և փաստացի դրամական հոսքերը, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետներն իրար համապատասխանեցնելով:

Խմբի ֆինանսական պարտավորությունների մարման ժամկետները՝ համաձայն գործող պայմանագրերի, 31.12.2014թ. և 31.12.2013թ. դրությամբ, ներկայացված են Ծանոթ. 13-ում և Ծանոթ. 14-ում:

22.5. Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ շուկայական գների փոփոխությունները, ինչպիսիք են արտարժույթի փոխարժեքները, տոկոսադրույքները, բաժնետոմսերի գները, կազդեն Խմբի շահույթի կամ վնասի և ֆինանսական գործիքների արժեքների վրա: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը պահպանել ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ օպտիմալացնելով հատույցը:

ա) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդում են ուղղակիորեն փոխառությունների և փոխատվությունների վրա՝ փոփոխելով դրանց իրական արժեքը (ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիք) կամ դրանց ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխական տոկոսադրույքով գործիք): Ղեկավարությունը չունի ֆորմալ

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

քաղաքականություն՝ որոշելու, թե խումբը ինչքանով պետք է ենթարկված լինի փոփոխական, և ինչքանով ֆիքսված դրույքներին: Այնուամենայնիվ, նոր փոխառությունների ձեռքբերման կամ տրամադրման դեպքում ղեկավարությունն օգտագործում է իր դատողությունը, որպեսզի որոշի, թե մինչև մարումն ընկած ակնկալվող ժամկետում հսկի համար որը կլինի առավել նպաստավոր՝ փոփոխական, թե ֆիքսված տոկոսադրույքը:

Խմբի կողմից 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ ներգրավված վարկերը և փոխառությունները ֆիքսված տոկոսադրույքով են, ուստի ղեկավարությունը դրամական արտահոսքերի տոկոսադրույքային ռիսկը համարում է ոչ էական (տե՛ս Ծանոթագրություն 13):

բ) Արժույթային ռիսկ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում միջին փոխարժեքները՝ հիմք ընդունելով յուրաքանչյուր օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակած միջին փոխարժեքները, ներկայացված են ստորև.

Դրամով	Միջին տարեկան փոխարժեքներ		Հաշվետու ամսաթվի փոխարժեք	
	2014թ.	2013թ.	31.12.2014թ.	31.12.2013թ.
1 ԵՎՐՈ	552.16	544.03	577.47	559.54
1 ԱՄՆ դոլար	415.77	409.54	474.97	405.64
1 Ռուսական ռուբլի	10.99	12.87	8.15	12.44

Խմբի զուտ ենթարկվածությունն արտարժույթային ռիսկին հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	31.12.2014թ.			31.12.2013թ.		
	RUR	EUR	USD	RUR	EUR	USD
Ֆինանսական ակտիվ (պարտավորություն)						
Դրամական միջոցներ	12,240	2,069	2,754	364	-	-
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	960	-	-	104	-	-
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	(3,790)	(86)	-	(8,334)	(133)	-
Վարկեր	-	-	(180,625)	-	-	-
Արտարժույթային զուտ ենթարկվածություն	9,410	1,983	(177,871)	(7,866)	(133)	-

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է շահույթ հարկումից հետո ցուցանիշի զգայունությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող արտարժույթի փոխարժեքների ուժեղացման դեպքում: Արտարժույթային փոխարժեքների թուլացումը կհանգեցնի հակառակ էֆեկտի:

Հազար դրամ	31.12.2014թ.		31.12.2013թ.	
	Շահույթի վրա ազդեցություն	Սեփական կապիտալի վրա ազդեցություն	Շահույթի վրա ազդեցություն	Սեփական կապիտալի վրա ազդեցություն
USD ուժեղացում 10%-ով	(17,787)	(17,787)	-	-
EUR ուժեղացում 10%-ով	198	198	(13)	(13)
RUR ուժեղացում 10%-ով	941	941	(787)	(787)

22.6. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքների գնահատման նպատակն է ստանալ մոտավոր այն գումարը, որը կստացվի շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվի պարտավորությունների փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվում են՝ դրանցից առաջացող բոլոր դրամական ներհոսքերն ու արտահոսքերը համապատասխան շուկայական տոկոսադրույքներով զեղչելու միջոցով:

Ղեկավարության կարծիքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները մոտավորապես հավասար են իրենց իրական արժեքներին:

23. Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակն այն է, որ Ընկերությունը համապատասխանի հաստատված արտաքին պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանի բարձր վարկարժեք և կապիտալի բարձր նորմատիվներ՝ իր գործունեությունն ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթն առավելագույնի հասցնելու նպատակով: Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը՝ կատարելով ճշգրտումներ, որոնք առաջանում են տնտեսական պայմանների և ռիսկի բնույթի փոփոխության հետևանքով:

Ընկերության կապիտալի մեծության նկատմամբ պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ կողմից: Համաձայն ՀՀ ԿԲ կողմից հաստատված նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների՝ Ընկերության ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափն առ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ը պետք է կազմի՝ 100,000 հազար դրամ: Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը՝ այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը, որից կատարվում են ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված համապատասխան նվազեցումները: Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում պահպանել է ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված կապիտալին վերաբերող բոլոր պահանջները:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի չափը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ ԿԲ պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

Հիմնական կապիտալ

Լրացուցիչ կապիտալ

Ընդամենը ընդհանուր կապիտալ

31.12.2014թ.

100,000

8,743

108,743

24. Պայմանական դեպքեր և հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

24.1. Ապահովագրություն

Ապահովագրությունը ՀՀ-ում համեմատաբար նոր է և դեռ զարգացման փուլում է գտնվում, և ապահովագրության շատ ձևեր դեռ հասանելի չեն: Խումբն ամբողջովին ապահովագրված չէ իր գործունեության ընդհատման կամ էական կրճատման, երրորդ անձանց հանդեպ հնարավոր պարտավորությունների գծով՝ կապված հնարավոր միջադեպերի արդյունքում գույքային, բնապահպանական կամ առողջական վնասների հետ: Քանի դեռ Խումբը համապատասխան ապահովագրական պաշտպանություն ձեռք չի բերել, առկա է ռիսկ, որ որոշ ակտիվների վնասումը կամ պարտավորությունների առաջացումը կարող է էական բացասական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

24.2. Դատական գործեր

2014թ. ընթացքում Խումբը ժամանակ առ ժամանակ մասնակցել է և շարունակում է մասնակցել դատական վեճերին՝ որպես հայցվոր: Խմբի ղեկավարության ենթադրությամբ ներկայումս առկա դատական գործերը չեն կարող էական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության կամ ֆինանսական վիճակի վրա:

24.3. Հարկային անորոշություններ

Հարկային համակարգը ՀՀ-ում դեռևս աչքի է ընկնում օրենսդրական հաճախակի փոփոխություններով, պաշտոնական պարզաբանումներով, որոնք երբեմն անհստակ են, հակասական կամ տարընթերցումների տեղիք տվող: Հարկային մարմինները կարող են ստուգել Ընկերության հարկային հաշվարկներն ու հայտարարագրերը և իրավունք ունեն տույժ-տուգանքներ նշանակելու: Որևէ ժամանակաշրջանի համար ոչ ճիշտ հարկային հաշվետվություն ներկայացնելու տարվան հաջորդող երեք տարին լրանալուց հետո այլևս նոր հարկային պարտավորություններ՝ ներառյալ տույժեր և տուգանքներ, չեն կարող առաջանալ:

Նշված հանգամանքները կարող են առաջացնել նշանակալի հարկային ռիսկեր: Խմբի ղեկավարությունը վստահ է, որ իր հարկային պարտավորությունները հաշվարկել է պատշաճ կերպով՝ հիմնվելով ՀՀ հարկային օրենսդրության, հարկային հարաբերություններ կարգավորող այլ իրավական ակտերի՝ իր մեկնաբանության վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս հիմք ընդունած մեկնաբանություններից, և, եթե հարկային մարմինները կարողանան պարտադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա դրանց ազդեցությունը կարող է նշանակալի լինել:

24.4. Երաշխավորություններ և երաշխիքներ

31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ Խումբը չունի տրամադրած երաշխավորություններ:

Իր գործառնական գործունեության ընթացքում Խումբը պարբերաբար բանկային երաշխիքի ստացման պայմանագրեր է կնքում բանկերի հետ: Այդ պայմանագրերի համաձայն՝ բանկերը երաշխիք են տրամադրում հօգուտ օպերատորների՝ վճարումների ընդունման ծառայությունների մատուցման դիմաց: 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ Ընկերությունն ունի 100,000 հազար դրամ արժեքով բանկային երաշխիքի գործող պայմանագիր:

24.5. Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Խումբը որպես վարձակալ

Գործառնական վարձակալությունները վերաբերում են Խմբի գլխամասային գրասենյակի, մասնաճյուղերի և ավտոմեքենաների վարձակալությանը (2013թ.՝ նաև տերմինալներին): Տարվա ընթացքում որպես ծախս ճանաչված նվազագույն վարձավճարների մեծությունը կազմել է 57,221 հազար դրամ (2013թ.՝ 139,133 հազար դրամ): Պայմանական վարձավճարներ չկան:

Չեղյալ չհայտարարվող նվազագույն վարձավճարները կազմում են 9,225 հազար դրամ:

24.6. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

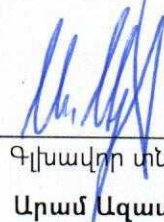
Ընկերությունը 2015թ. մայիս ամսին ավելացրել է կանոնադրական կապիտալը կուտակված շահույթի հաշվին 120 մլն դրամով՝ լրացուցուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով՝ յուրաքանչյուր բաժնետիրոջ ունեցած բաժնեմասին համամասնորեն, միաժամանակ իրականացնելով բաժնետոմսերի տրոհում:

«Թել-Սել» ՓԲԸ

2014թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ավելացման արդյունքում, Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմել է 150,000 հազար դրամ, որը բաղկացած է 1,000 դրամ անվանական արժեքով 150,000 հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերից:

Ընկերությունը 2015թ. մայիս ամսին կազմավորել է 3 անդամներից բաղկացած տնօրենների խորհուրդ՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

Գլխավոր տնօրեն
Արամ Ազատյան

30 հունիսի 2015 թ.

Գլխավոր հաշվապահ
Ելենա Մարյանյան

